

# 145 ani de la proclamarea Independenței României



## Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Meșinca  
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clo.  
Editura Tipo MC, Oradea - 2020

Cartea Mea e și a Ta!

ISSN 2734-6889

ISSN-L 2734 -688

### MAREȘALUL ȘI CELE 10 PORUNCI

Prof.univ.dr. JIPA ROTARU

*„Un neam trăiește și se înalță prin fapte de credință  
și zbuciumul fiecăruia dintre fiii lui”*

Vă veți întreba poate, și pe bună dreptate, ce vreau să spun prin titlul pe care-l propun pentru o antologie dedicată celor 10 porunci, legi de importanță capitală pentru toți credincioșii, știut fiind că acestea au fost adresate poporului evreu prin Moise, pe muntele Sinai.

Preluata de ortodoxie, legile sfinte au fost perfectate și transmise prin Domnul nostru Iisus Hristos și ai săi discipoli, tuturor neamurilor credincioase. Pentru noi românii, cele 10 porunci au devenit scop și ideal, în îndeplinirea menirii acestui neam, încredințată de Dumnezeu, de a trăi și subzista împreună cu toate celelalte neamuri înconjurătoare, în înțelegere și bună pace, sub emblematicele precizări a legilor creștine – să fii bun, blând și să-ți iubești aproapele, la fel sau mai mult decât te iubești pe tine însuși.

Și românii, de-a lungul existenței lor multimilenare și a strămoșilor, trăind în acest areal geografic, la cumpănă de culturi și civilizații, au fost nevoiți să se adapteze vremelnice la cerințele biblice și să slujească cu ardoare și abnegație, sub sceptrul unor viteji, voievozi și domni, și stindardul sfânt al ortodoxiei.

În epocile mai apropiate nouă s-au ridicat, împlinind parcă îngăduință și apoi voința unui întreg neam, conducători patrioți și luminați care s-au pus în slujba neamului, fără nici cea mai mică ezitare, angajându-se de cele mai multe ori, cu sacrificiul suprem, în războaiele României, pentru întregirea și reîntregirea hotarelor firești, samavolnic ocupate în diferite epoci istorice, de către dușmani, hrăpăreți și lacomi, unii chiar vecini de-ai noștri.

Printre figurile legendare de eroi, conducători de oști sau chiar de neam și țară, se înscriu și cei trei adevărați **mareșali ai României**. Spunem adevărați, pentru că aceștia, respectiv mareșalii **Alexandru Averescu, Constantin Prezan și Ion Antonescu**, s-au aflat nemijlocit la comanda unei armate în cele două războaie mondiale ale secolului XX – primul și cel de-al doilea război mondial, înfruntări de forțe la care armata română a fost sub presiunea uneori disperată, a unor dintre aliații vremelnici, angajată în speranța dobândirii independenței integrității și reîntregirii naționale.

## 145 ani de la proclamarea Independenței României



2

Am ținut să facem aceste precizări, întrucât unii dintre istoricii noștri militari, înscriu în rândul mareșalilor României, și unele personaje precum regele Carol al II-lea sau Mihai I, care nu numai că nu au condus eșalon armată (condiție obligatorie pentru obținerea înaltului titlu), ba chiar dacă ne referim la Carol al II-lea, acesta ca prinț moștenitor, a părăsit regimentul pe care-l comanda în timpul războiului de întregire națională, refugiindu-se la Odessa unde, pe ascuns și contrar prescripțiilor, regele s-a logodit și apoi a oficiat cununia religioasă cu o copilă pe nume Zizi Lambrino. Halal Mareșal, nu?

Printre cei trei adevărați mareșali ai României, a existat unul care s-a ridicat la cele mai înalte standarde ale titlului ce-l purta. El a fost participant direct la trei războaie (cel de-al Doilea Război Balcanic – 1913; Primul Război Mondial – 1916-1919; cea de a doua catastrofă mondială – 1940-1945), iar în perioadele în care tunurile au tăcut, a condus cu măiestria unui adevărat dirijor, cele mai mari și importante eșaloane ale armatei; el a fost șeful Secției Operații, la diferite eșaloane, de la Divizia 9 la Marele Cartier General, în cel de-al Doilea Război Balcanic, apoi în campaniile Războiului de Întregire; între cele două războaie mondiale a fost șef de Școală Militară, apoi director al Școlii Superioare de Război (în trei rânduri), pentru ca apogeul carierei sale militare să se înregistreze în anul 1934, când a îndeplinit cea mai înaltă funcție și anume, aceea de șef al Statului Major al Armatei sau, e drept, doar pentru câteva luni, ministru de război.

În toate locurile și funcțiile militare îndeplinite, la toate eșaloanele, pe unde a trecut în decursul carierei sale de excepție, a pus alături credinței nestrămutate în Dumnezeu, o pregătire militară exemplară, cumulată cu o profundă cunoaștere a legilor războiului și artei militare, dar mai ales un patriotism fierbinte, rezultat al unor precepte de viață și convingeri profunde acumulate în cazarmă, în poligonul de trageri, pe câmpul de instrucție și manevre, sau mai ales, în bisericile care i-au fost mereu în atenție, atât în vremuri de pace, cât și la război.

Peste tot și în toate funcțiile îndeplinite de-a lungul unei prestigioase cariere, îndeplinind uneori funcții în mediile civile, precum cele din diplomație, Mareșalul nu a uitat niciodată că tot ce a dobândit, se datorează Bunului Nostru Dumnezeu, care l-a ocrotit și i-a călăuzit pașii atunci când semenii săi îl blamau sau, mai grav, l-au părăsit în fața plutonului de execuție vrăjmaș și neiertător.

Simțim nevoia și ne îngăduim o succintă precizare. Prin înscrisul nostru, nu ne-am propus să evaluăm gradul de religiozitate al Mareșalului, faptul acesta intrând sub incidența altor domenii de



Mareșalul Ion Antonescu, 26 martie 1943, la Chișinău, sărutând Sf. evanghelie

investigare. În ceea ce ne privește, am reușit să constatăm pe parcursul investigației noastre, că Mareșalul era un om credincios practicant, cu adâncă nădejde în Dumnezeu și păstra această stare chiar dincolo de viața sa intimă. El stăpânea profunzimea înțelesului celor 10 porunci și aplica cu multă acribie în viața de zi cu zi, învățătura creștină strămoșească. Mai multe fotografii de epocă îl înfățișează făcând semnul crucii, sărutând Sfânta

## 145 ani de la proclamarea Independenței României



Evangelhie sau, alături de alți înalți demnitari, asistând în uniformă, de cele mai multe ori, la Sfânta Liturghie.

Înțelegând în profunzimea sa învățăturile cristice Mareșalul, în nenumăratele sale adresări către popor, își exprima convingerile sale extrem de înțelepte am spune, asupra rolului bisericii în viața socială, în propășirea neamului. Iată și un exemplu: în septembrie 1940, Mareșalul (pe atunci era doar general) adresa prin radio un vibrant **Apel către slujitorii altarelor**, document de mare importanță, chemare a tuturor creștinilor în fața marilor altare și a lui Dumnezeu pentru spovedanie și împărtășanie întru sporirea credinței și dobândirea iertării păcatelor. *„Biserica lui Hristos se arăta în apel – nu înseamnă numai ziduri, icoane, coruri, lumânări, clopote și slujbe. Ea este dragoste, jertfă, milostenie, trudă, curățenie sufletească. Oriunde trăiește un suflet curat, acolo este un altar al Dumnezeirii”.*

De altfel, acuratețea în care este scris documentul citat, profunda încărcătură de învățătură biblică și mai ales patosul cu care au fost exprimate toate îndemnurile cuprinse, ne-a determinat să înțelegem că Mareșalul, prin apelul lansat către slujitorii altarelor, săvârșește o adevărată operă de caritate și, mai ales de învățătură, precum și un profund îndemn la slujirea fără odihnă a altarelor, în scopul luminării și îndreptării pe calea cea bună a neamului. Sunt toate acestea câteva din considerente, care ne-au călăuzit să publicăm cele mai semnificative fragmente din apel:

*„Pe plan social, la temelia Statului stă familia.*

*Pe plan spiritual așez credința.*

*Am spus-o aceasta în scrisoarea de răspuns ce mi-am îngăduit să trimit IRSS Patriarhul, în calitate mea de conducător responsabil de noua îndrumare a destinului neamului, în aceste clipe grele ale istoriei lui.*

*Găsesc de datoria mea să mă întorc cu fața și către noi, nu pentru a mă amesteca în atribuțiile conducătorilor voștri firești, ci pentru a-mi îndeplini față de voi și de țară îndatoririle mele de organizator al activității și al îndatoririlor tuturor în cadrul acestei concepții, venind în mijlocul vostru cu dragoste de prim credincios, să vă spun că:*

*Biserica lui Hristos nu înseamnă numai ziduri, icoane, coruri, lumânări, clopote, slujbe.*

*Ea este dragoste, jertfă, milostenie, trudă, curățenie sufletească.*

*Oriunde trăiește un suflet curat, acolo este un altar al dumnezeirii”.*

*Pentru ca biserica și toate podoabele ei să primească cu adevărat harul ceresc, dacă vreți să adăposteați cu folos pe cei ce înalță rugăciuni, să-i faceți să caute sprijin și în genunchii lor, odată ridicați de la pământ, să-i poarte mai încrezători ca înaintea, dați voi întâi Bisericii, tot ce Mântuitorul a așezat la temelia ei.*

*Cunoașteți mai bine ca mine, în ce măsură cuvintele rugăciunilor noastre cuprind și dezvăluie drept-credincioșilor, puterea sau slăbiciunea sufletului nostru.*

*Dacă gândul nostru nu este cu totul dăruit Creatorului, dacă inima noastră nu se frământă cu adevărat pentru păcatele oamenilor, atunci și zidurile Bisericilor sunt reci și chipurile Sfinților de pe icoane sunt crunte și clopotele sună spart și lumânările par stinse.*

*Faceți în așa fel încât, oamenii să simtă nevoia să meargă la biserică și să dorească ceasul de rugăciune, ca o mare liniște sufletească.*



## 145 ani de la proclamarea Independenței României



*Evanghelia Mântuitorului este fapta. Ea nu a fost scrisă ca să fie, ci pentru că a fost trăită. Viața lui Hristos – Dumnezeu a fost supusă legilor omenești, a acceptat pecetea pedepsei divine și a luptei pentru răscumpărarea noastră. Așa că din ea și numai prin ea, să talmăciți viața credincioșilor.*

*Ascultați povețele lor și arătați-le că toate au fost trăite și înfruntate de Dumnezeu pentru biruința lor. Cel mai mic zbulcium din viața oricărui faceți-l să intre, să se regăsească și să se aline prin Evanghelie. Și veți vedea că rostul vieții nu le va mai fi străin, că durerile le vor primi și suferi cu credința că o fac întru biruința slavei.*

*Învățați-i să asculte și să folosească în faptele lor de fiecare clipă, tot ce această carte a suferinței a înscris numai din dragoste de oameni.*

*Numai astfel vor înțelege îndatoririle la care îi cheamă viața față de ei, față de familia lor, față de semenii lor. Învățăturile Evangheliei să se desprindă din fapta voastră. De aceea vă cer în viața de toate zilele:*

*Să fiți cei mai iubitori.*

*Să fiți cei mai buni.*

*Să fiți cei mai drepecți.*

*Să fiți cei mai cinstiți.*

*Să fiți cei mai muncitori.*

*Să fiți cei mai gospodari.*

*Să nu alergați niciodată după bani, fiindcă ei vă fac să alunecați pe panta patimilor omenești.*

*Politica să o goniți din jurul altarelor, așa cum a gonit Mântuitorul pe mântuitorii de bani.*

*Să o goniți și pentru voi și pentru drept-credincioșii voștri. Ea a adus multă nenorocire în această Țară. Ea v-a învrăjbit pe toți, fiindcă politica la noi a însemnat o pândă.*

*Să pândesti un om, ca să-l dai la o parte; un loc ca să-l ocupi fără merit; un lucru ca să ți-l însușești cu orice preț și prin orice mijloc; o situație ca să ajungi cât mai repede și să te îmbogățești peste noapte /.../*

*Singura politică pe care trebuie să o faceți, este aceea a iubirii de Neam și a apărării drepturilor lui sfinte prin muncă, prin cinste, prin blândețe, prin conștiință și mai ales prin exemplul nostru în toate și față de toți.*

*Am pornit de la icoană și de la altare, să ne întoarcem la ele.*

*Propovăduiți și răspândiți de acolo lumina care trebuie să întrețină nestinsă flacăra focului nostru sacru.*

*Fără această încălzire continuă a sufletelor credincioșilor noștri, nici eu, nici nimeni altul, nu va putea îndrepta acest blând și înțeleghător popor pe căile binelui”.*

*Iată, așadar, în cuvinte puține, cât de clar sunt exprimate, într-o sinteză concludentă, cerințele cuprinse în cele 10 porunci și îndemnul adresat de Mareșalul nostru întregii preoțimi, de a sluji cu evlavie și cu dragoste pe toți credincioșii, spre mântuirea și iertarea lor de păcate.*

*Mai avem de precizat doar că Mareșalul și soția sa, în credința lor nestrămutată, au făcut nenumărate denii la diferite mănăstiri și biserici, ba mai mult, au și ctitorit biserica Sfintii Împărați Constantin și Elena din București, intersecția bulevardului Basarabia cu Mihai Bravu și s-au aflat printre ctitorii altor mari biserici, precum: Elefterie, Cașin, Dămăroaia și Margeanului.*

*Așa, spre exemplu, într-un ziar din epocă, se sublinia: „Mareșalul, pe lângă truda zilnică și grijile ce are în aceste timpuri grele, s-a gândit să vină în ajutorul sfintelor mănăstiri, dăruind personal sume de bani pentru repararea și întreținerea lor. Astfel: lei 100.000 Sfintei Mănăstiri Govora – Vâlcea; lei 25.000 Sfintei Mănăstiri Bucovățul Vechiu – Dolj; lei 25.000 Sfintei Mănăstiri Căluu – Romanați; lei 25.000 Sfintei Mănăstiri Ostrovul – Vâlcea.*

*Fapta domnului Mareșal – se mai spunea în material – constituie un puternic exemplu de credință și pietate creștină și vorbește de la sine. Cuvine-se dar, ca ea să fie urmată și de alți buni români și creștini pentru reînnoirea tradițiilor din vremurile de glorie și eroism ale Neamului nostru, când fiecare faptă de*

## 145 ani de la proclamarea Independenței României



arme era încrustată în ctitorii bisericesti și mănăstirești. Sfânta Mitropolie a Olteniei îi aduce mulțumiri publice mult osârditului și bine credinciosului conducător al statului român și roagă pe Bunul Dumnezeu să-l aibă în sfânta lui pază, pentru binele Neamului românesc”.

5 Și până la urmă, numele Mareșalului a intrat în istorie, cu sau mai degrabă fără voința unora sau a altora încă din cursul vieții. Mai presus de orice – **omul**, cu toate calitățile și defectele lui, pentru toate faptele sale, bune sau rele. **Nu a fost fascist, după cum nici democrat, dar nici rasist ori criminal de război.** Ci înainte de orice, **un bun naționalist.** Răstimpul care ne desparte de execuția lui, în 1946 este, totuși, la scara istoriei, prea scurt pentru a fi „văzut”, total și global, fără de greș, dar, netăgăduit, că dreptatea tot își va spune cuvântul. Deja unele sondaje de opinie, la nivel național, l-au situat pe Mareșal în rândul celor **mai de seamă români de oricând și de oriunde.**